

Hedeselskabets Tidsskrift

1967

88. årgang

Udgivet af
Det danske Hedeselskab

Viborg
Carlo Mortensens Bogtrykkeri
1967

Hedens Tidsskrift

Redaktionsudvalg:

Afdelingschef, skovrider **B. Steenstrup** (formand),

Afdelingschef **N. Venov**

og distriktsbestyrer **J. Alsted.**

Redaktør: **Har. Skodshøj.**

INDHOLD:

Administration:

	<i>Side</i>
Hedeselskabets årsberetning, ved Fr. Heick	165, 197
Hedeselskabets årsmøde, referat ved has.	237
Hedeselskabets regnskab	253

Skovbrug og læplantning:

Skovkongressen i maj	38
Vækstvilkårene ændres	40
Skovgødsningen optager sindene	41
De kunstige søer og damme, af Egon Sørensen	51
200 år gamle, sunde rødgraner, af C. F. Jensen	57
Nålene og deres næringsindhold, af E. Oksbjerg	65, 83, 99
Uhyggelig stormskade-rekord i februar, ved has.	73
Rationelle principper for læplantning, af Frode Olesen	93
Læplantningsarbejdet i 1967, ved Har. Skodshøj	104
Give plantage bliver 100 år, af Har. Skodshøj	117
De samvirkende plantningsforeningers årsmøde	276
Hedeselskabets centralplanteskole i 25 år	279
Om skovbrug og uddannelse, af E. Oksbjerg	292
Plantningsproblemer på Færøerne, ved Fr. Heick	327
Stormfaldsskaderne i 1967, ved B. Steenstrup	331
Dansk Plantageforsikringsforening	334
Plantagerne på Færøerne, ved S. A. Christensen	345
Renholdelse, gødskning og udtynding i læhegn	354
Læplantning og skovrejsning i Rusland	364

Grundforbedring, mose- og engkultur:

Standard for drænrør af plast	75, 360
Reguleringen af Simmel bæk, ved Martin Christensen	77
En udvikling og en ny tid, ved has.	109
Kalkmidlernes følgestoffer, af S. P. Sørensen og J. Frederiksen	135
Forsøgsarbejdet i Skjernådal	145
De danske Mergelselskabers årsmøde, ref. ved has.	269
Arbejdet i Skjernå	298
Fortegnelse over jordbrugskalkværker	335

Dødsfald:

S. Arentoft, ved H. S.	13
Th. Vesterby, ved H. S.	21
Ejnar Obel	39
Frode Neergaard, Tirsbæk	40
Kresten Pedersen, Voldby	62
Malthe Jacobsson, Göteborg, ved has.	98
Viggo Valeur-Jensen, ved H. S.	308
Karsten Iversen, ved Fr. Heick	310

Litteratur:

Danske Oldtidsminder, ved H. S.	47
Ad Hjulsør og Landeveje, ved H. S.	63
Danske skovdistrikter	113
Foråret — en skildring af livet i den danske natur	114
Jydsk Landvinding — et jubilæumsskrift, ved B. Steenstrup	155
Danmarks store Øer	158
Lyng	283
»Lygtemænd«, sumpgas og moser, ved A. Krøigaard	333

Forskelligt:

Side

Et blik ud i fremtiden, af Fr. Heick	2
Plasticmaterialer til drænrør, af S. Mægaard	3
Iltindhold og forureninger i vandløb, af J. Frederiksen	14, 26
Svovlsyren fylder 75, ved H. S.	22
Hedebrugets virksomhed	42
Hedeopdyrker og opfinder, om Niels Jensen Fogh, ved H. S.	44
N. P. K.-gødningernes succes, ved S.	90
Produktionen af tørvestrøelse i 1966, ved A. Krøigaard	153
Ny metode for spildevandsundersøgelse	259
Storstilet tysk projekt for genkultivering, ved has.	261
Kongenshus Mindepark i 25 år	287
Cancelliplakat af 1827 om hedeopdyrkning	297
Flere urfugle i Kongenshus	300
Hedeselskabets sølvbøger til Holger Jensen, Gødsbøl	302
Jyllands urfugle, af A. Holm Joensen	303
Mindeord om C. E. Flensborg	321
Sølvbøger til M. og A. Terkelsen, Lifstrup, og E. M. og J. Røgind Stejner, Ølstrup	338
Ref. af Hedebrugets årsmøde	347
Fremtidens landbrug, interview med Fr. Heick	353
Tørvebrændsel i 1967, ved A. K.	363

I F Å O R D:

Gødskning i en hedeplantage	50
Om Norden	50
Hugsten i norske skove 1965—66	71
Produktion af blåbær i Canada	72
Jydsk Landvindings bestyrelse	72
Maskinel plantning i Sverige	92
En Dalgas i Brasilien	92
Fransk landbrug	92
Udyrkede, egnede arealer og tilskud	116
Dræningens historiske årstal	142
Tysk landbrugsstatistik	144
Statsskovene i 1965—66	159
Pontoppidans anlæg i Herning	159
Glasålene og ålepas	162
Okkerundersøgelse i Ringkøbing Fjord	164
Plantageaktier får kursen nedsat	253
Brandegnens læplantning	284
Ny bydel i Herning	286
Brand i Sdr. Omme plantage	322
Statsbanernes plantningsvirksomhed i 100 år	325
Mindesten for Aksel Thyssen	326
Københavns Plantageselskab	341
De kunstige søer	343
Plantningsselskabet Sønderjylland	343
Stormfald og træpriser	360

FORFATTERFORTEGNELSE:

	<i>Side</i>
Heick, Fr.: Et blik ud i Fremtiden	2
Årsberetning	165, 197, 244, 311, 357
Plantningsproblemer på Færøerne	327
Maegaard, S.: Plasticmaterialer til drænrør	3
Frederiksen, J.: Iltindhold og forureninger i vandløb	14, 26
og S. P. Sørensen: Kalkmidlernes følgestoffer	135
Sørensen, Egon: De kunstige søer og damme	51
Jensen, C. F.: 200 år gamle, sunde rødgraner	57
Oksbjerg, E.: Nålene og deres næringsindhold	65, 83, 99
Om skovbrug og uddannelse	292
Christensen, Martin: Reguleringen af Simmel bæk	77
Olesen, Frode: Rationelle principper for læplantning	98
Krøigaard, A.: Produktionen af tørvestrøelse	153
»Lygtemænd«, sumpgas og moser	333
Tørvebrændsel i 1967	363
Skodshøj, Har.: S. Arentoft	13
Th. Vesterby	21
Svovlsyren fylder 75	22
Hedebrugets virksomhed	43
Hedeopdyrker og opfinder	44
Ad Hjulspor og Landeveje	63
Februarstormen	73
Standard for plastdrænrør	75
Læplantningsarbejdet i 1967	104
En udvikling og en ny tid	109
Give plantage bliver 100 år	117
Referat af Hedeselskabets årsmøde	237
Om Hedeselskabets opgaver, interview med Chr. Thomsen	242
Storstilet tysk projekt for genkultivering	261
Referat af mergelårsmødet	269
Referat af Plantningsforeningernes årsmøde	276
Kongenshus Mindepark i 25 år	287
Cancelli-placat fra 1827	297
Arbejdet i Skjernå	298
Referat af Hedebrugets årsmøde	347
Steenstrup, B.: Jydsk Landvinding, anm.	155
Stormskaderne i 1967	331
Sørensen, S. P. og J. Frederiksen: Kalkmidlernes følgestoffer	135
Joensen, A. Holm: Jyllands urfugle	303
Christensen, S. A.: Planterne på Færøerne	345

FORTEGNELSE

over Hedeselskabets repræsentanter og bestyrelse efter årsmødet 1967

	År for sidste valg	1. gang valgt
<i>Aabenraa-Sønderborg amter:</i>		
Gårdejer Jacob Jørgensen, Brandsbøl, Nordborg	1962	1956
Gårdejer Holger J. Hansen, Enghuset, Stubbæk, Aabenraa	1965	1959
<i>Aalborg amt:</i>		
Proprietær J. Chr. Welling, R., Valstedgaard, Sebbersund	1965	1953
Gårdejer Axel Andersen, Kyvsgaard, Langholt	1962	1956
<i>Århus og Skanderborg amter:</i>		
Godsejer A. Pontoppidan, Constantinsborg, Ormslev (næstformand for repræsentantskabet 1964)	1965	1947
Proprietær Marcus Hansen, R., Vester Mølle, Skanderborg	1962	1950
<i>Haderslev-Tønder amter:</i>		
Stiftamtmand Jens Pinholt, K. I. DM., Haderslev	1962	1953
Gdr. Niels Lund, V. Gammelby, Højer	1965	1959
<i>Hjørring amt:</i>		
Sognefoged, husmand Emil Petersen, Jerup	1962	1956
Gårdejer Niels Olesen, Ejerstedgaard, Saltum	1962	1962
Proprietær O. U. Jepsen, Eskjær, Tolne	1965	1965
<i>Randers amt:</i>		
Gårdejer Johs. Grosen, »Vestervang«, Skæring, Egaa	1965	1947
Hofjægermester, godsejer Chr. Mourier-Petersen, R., Rugaard, Hyllested (formand for repræsentantskabet 1964)	1962	1950
Gårdejer K. Støvring, R., Bjergby, Spentrup	1965	1953
<i>Ribe amt:</i>		
Bankdirektør C. F. Christiansen, R., Brørup	1965	1959
Sognerådsfmd., gårdejer Anders Chr. Andersen, M. F., Morsbøl plantage, Grindsted	1965	1959
Sognerådsformand, gårdejer Erik Rosenstand, Lindbæksminde, Sdr. Farup, Ribe	1962	1962
<i>Ringkøbing amt:</i>		
Konsulent J. E. Foged, R., Hammerum	1965	1953
Folketingsmand, dommer K. Thestrup, K. p. p., Herning	1962	1956
Gårdejer Knud Raunkjær, M. F., Raunkjærgaard, Lyhne, Ølgod	1965	1965

	År for sidste valg	1. gang valgt
<i>Thisted amt:</i>		
Planteskoleejer Oscar Bang, R., Nykøbing M.	1965	1947
Gårdejer Poul Pedersen, Smerup, Hvidbjerg	1962	1962
<i>Vejle amt:</i>		
Gårdejer J. L. Knudsen, Egtved	1962	1956
Gårdejer A. Johnsen, R., Højgaard, Ildved, Jelling	1965	1959
Sognefoged Mathias Mathiasen, Grarup, Brande	1965	1959
<i>Viborg amt:</i>		
— — —		
Konsulent, gårdejer L. Bønding Pedersen, Overlund, Viborg	1965	1965
Kgl. skovrider A. Hviid, R. I., Stendalgaard, Kjellerup	1965	1965
<i>Svendborg amt:</i>		
Folketingsmand, konsulent Kresten Damsgaard, R. I., V. Skerninge	1965	1955
<i>Københavns stad:</i>		
Landsretssagfører Jacob Hald, V. Voldgade 92, København V	1965	1965
<i>København-Roskilde amter:</i>		
Fhv. amtsrådsmedlem, gdr. P. M. Poulsen, R., Frihedstoft, Jersie, Ll. Skensved	1965	1947
<i>Frederiksborg amt:</i>		
Proprietær, landbrugskandidat H. S. Algreen- Petersen, Jørlunde, Ølstykke	1962	1962
<i>Odense-Assens amter:</i>		
Forstander Vagn Fog-Petersen, Dalum landbrugsskole, Hjallesø	1962	1962
<i>Holbæk amt:</i>		
Proprietær H. Holm Clausen, R., Hagesholm, Hørve	1962	1962
<i>Sorø amt:</i>		
Godsejer S. Dahl, R., Cathrineholm, Slagelse	1962	1947
<i>Præstø amt:</i>		
Forpagter H. Fabricius, R. I., Grævlingebacken, Nygaard, Præstø	1962	1947
<i>Maribo amt:</i>		
Amtsrådsmedlem, kammerherre J. C. V. V. Grand- jean, R. I., Vennerslund, Nr. Alslev	1962	1947
<i>Bornholms amt:</i>		
Amtsrådsmedlem, sognerådsfmd. H. Svendsen, Nyker (suppl. valg til 1971)	1966	1966

<i>Valgte af repræsentantskabet:</i>	År for sidste valg	1. gang valgt
Hofjægermester, godsejer A. Olufsen, R. I., Quistrup, Struer (valgt i Ringkøbing amt 1938)	1965	1947
Fhv. landbrugsminister Jens Sønderup, K., Sønderupgaard, Herborg	1965	1950
Kammerherre K. Friis Jespersen, K. I. DM., Vitus Bering Allé 3, Klampenborg	1965	1950
Borgmester, bankdirektør J. J. Poulsen, R. I., Tønder	1965	1953
Direktør N. Basse, K. DM., Villa Tatoi, Viborg	1965	1959
Gårdejer Hans M. Jensen, Højerup, St. Heddinge	1967	1961
Godsejer Hans Helmuth Lüttichau, Tjele, Ørum Sdrl.	1966	1963
Direktør A. W. Nielsen, K. p. p., Gl. Carlsbergvej 16, København Valby	1966	1963
Landbrugsminister Chr. Thomsen, Johs. Ewaldsvej 14, Viborg	1966	1963
Direktør Finn Thøgersen, Dorps Allé 14, Taastrup	1966	1963
Direktør Finn Hjerl-Hansen, R. I. p. p., Sandbjerggaard, Hørsholm	1966	1966
Direktør B. Stausholm, Pindstrup	1966	1966

Bestyrelsen :

- Hofjægermester, godsejer A. Olufsen, R. I., Quistrup, Struer.
(Formand). Valgt af repræsentantskabet 1966 (1948).
- Hofjægermester, godsejer Chr. Mourier-Petersen, R., Rugaard, Hyllested. Næstfmd). Formand for repræsentantskabet 1964 (1963).
- Fhv. landbrugsminister Jens Sønderup, K., Sønderupgaard, Herborg.
Valgt af repræsentantskabet 1965 (1959).
- Konsulent J. E. Foged, R., Hammerum.
Valgt af repræsentantskabet 1967 (1964).
- Departementschef Vald. Hornslet, K. p. p., landbrugsministeriet,
København K.
Valgt af landbrugsministeriet 1966 (1959).
- Kontorchef, cand. polit. frk. Alice Brun, R. I., finansministeriet,
København K.
Valgt af landbrugsministeriet 1966 (1965).
- Amtsrådsmedlem, afdelingsformand Th. Holm, Brovst.
Valgt af landbrugsministeriet 1966 (1957).
- Husmand Hans Larsen-Ledet, Aarup, Vraa.
Valgt af De samv. danske Husmandsforeninger 1966 (1966).
- Folketingsmand, gårdejer Anders Andersen, R. p. p., Benzonslyst,
Grenaa. Valgt af De samv. danske Landboforeninger 1966 (1966).

les at godskrive arbejderne med 10 ekstradage og med 15 ekstradage, hvis 85 % planter pr. ha spirer. (NB. Kolkhosernes arbejdere får deres arbejdsydelse godtgjort med arbejdsdage, hvis værdi afhænger af kolkhosens indtægter. Der udbetales in natura og med penge).

Forpligtelserne over for staten regnes kun for opfyldt, hvis planen for læbælteplantning og skovbeplantning også er opfyldt.

Ved landbrugsskolerne og hvor læbælteplantningen nu er godt organiseret, skal der organiseres kursus for kolkhosbønder. I bestemmelsen forudsættes endvidere uddannelse af specialister i plantning, hvis opgave skulle være at bistå kolkhoserne og sovhosene i arbejdet.

Det bestemmes endvidere, at for at standse den jordfygning, der er meget fremherskende i egnene ved Stalingrad, Astrachan og Stavropol, skal der på sandjorde tilplantes 322.000 ha med skov. For at hurtigt binde de løse jorde anbefales at tilså dem med durra, agerhejre og andre græsser og derved om-danne disse løse jorder til græsgange.

Statens planteskoler skulle fremskaffe det antal planter der var nødvendige for planens gennemførelse. Ved ministeriet for skovindustri oprettes 60 nye planteskoler og ved ministeriet for sovhoser også 60 planteskoler. I de egne, hvor der skal foretages læbælteplantning, skal der oprettes mindst en planteskole for hver 10—15 kolkhos.

Fra og med 1949 fritages den jord, der lægges ud med læbælter og skov for leveringspligt af landbrugsprodukter til staten.

Arbejdet med plantning af læbælter og skove skal mekaniseres i så stor udstrækning, som det er muligt. Der oprettes derfor 570 maskinstationer, som skal være forsynede med de bedste og mest moderne maskiner. Industrien pålægges det uden forsinkelser at forsyne stationerne med de nødvendige maskiner og redskaber. Maskinstationerne skal tegne kontrakt med kolkhoserne om arbejdets udførelse og fra statens side bliver der ydet hjælp til kolkhoserne i form af 10-årig kredit, som først begynder at afskrives om fem år.

I tilknytning til ovenstående bestemmelser er der endvidere udgået et ukas om præmiering af kolkhosbønder, traktorister, agronomer, direktører for M. T. S. og skovbrugsmaskinstationer m. fl. for overopfyldelse af planen for læbælteplantning og skovplantning.

De i bestemmelserne nævnte egne af europæisk Rusland har alle frugtbar jord, der er særdeles velegnet til landbrug. Ukraina betegnedes jo i gamle dage som Europas kornkammer. Jordens kvalitet sætter næsten ingen grænser for dens ydeevne. Hvad det skorter på i disse egne, er et for planteavl velegnet klima. Tørken er en landsplage, der altfor ofte har hærget landet. I gamle dage regnede man ganske naturligt med, at hvert tredie år var et misvækstår. Det russiske indenrigsministerium skrev i 1908 at »sultedøden er en almindelig trussel for et betydeligt antal landbrugere i Rusland.«

Efter den store tørke i 1891, påviste de russiske agronomer P. A. Kostyjtjev, A. A. Izmailski, K. A. Timirjazev og senere også V. P. Williams, tørkens årsager og anviste desuden midler til dens bekæmpelse.

Som årsag til tørken anførte de bl. a. den store fældning af skove, der havde fundet sted. Tidligere dækkede skovene ca. 30 % af Ukrainas jorder, men gik efterhånden ned til kun 9 %. Steppejorden, der tidligere var dækket af et kraftigt græstæppe, blev pløjet op, og der blev drevet en meget udpinende rovdrift. Resultatet var en kraftig jordfygning og erosion, åer og bække fyldtes med jordmasser og grundvandet svandt hen. De fremherskende vinde fra syd og sydøst udtørrede jorden, om vinteren føg sneen væk fra markerne og udsatte vintersæden for udfrysning.

Efter tørken i 1891 blev der oprettet en forsøgsstation i Kamenets-Podolsk i Vorenesch-distriktet, hvor man gjorde forsøg med læhegn. Stationen blev ledet af V. V. *Dokutjaev*, og stationen har senere fået hans navn. Man opnåede hurtigt resultater, der viste læhegnenes store betydning. På beskyttede marker gik vandfordampningen fra jorden ned med 20 %, og planternes transpirationskoefficient gik ned med $\frac{1}{3}$.

På en forsøgsstation ved Volga målte man vandforbruget til produktion af 1 kg tørstof til 620 kg på ubeskyttede marker, medens det på beskyttede marker kun var 480 kg.

Det andet naturfænomen, der skal bekæmpes, er erosionen, der år for år har grebet om sig. Man regner med, at i europæisk Rusland er ca. 50 millioner ha (heraf 10 millioner ha meget stærkt) underkastet erosion, og arealet forøges årligt med ca. 100.000 ha. At standsningen af erosionen er en livsvigtig opgave for det russiske landbrug forstår man ved læsning af de beretninger, der er fremkommet fra forsøgsstationerne. Man har således beregnet, at de jordmasser, der bortføres på jorder med kun 2 graders hældning, ved snesmeltningen andrager fra 20—30 tons pr. ha, og ved stærke regnskyl kan bortskylningen af muldjord komme op på over 100 tons pr. ha. Professor S. S. *Sobolev*, skrev en artikel herom i 1947, og han anslog tabet af kvælstof, kali og fosforsyre ved erosion til fem gange unionens produktion af nævnte gødninger før krigen.

Bygningen af damme og vandreservoirer vil antagelig også få nogen betydning for landets forsyning med ferskvandsfisk. Der blev før krigen tilført hjemmemarkedet godt 20.000 tons ferskvandsfisk fra damme og vandreservoirer ved landbruget. Når det store antal af damme og vandreservoirer er færdigbyggede, vil man sikkert lægge vægt på ferskvandsfiskeriet.

Bekæmpelsen af tørken og erosionen er selvfølgelig ikke af ny dato. Såvel

plantning af læbælter og skove samt kunstvanding har tidligere været medtaget i femårsplanerne. Gennem år og dag har der været skrevet og agiteret for sagen. Regeringen fandt i 1948—49 tidspunktet belejligt til at samle alle disse problemer og løse dem under et for alle de egne af europæisk Rusland, hvor landbrugets rentabilitet og produktion er yderst afhængig af klimaet. Ved gennemførelsen af denne gigantiske plan ventede regeringen at skabe et stabilt landbrug i de mest frugtbare egne af Rusland, hvorved såvel land- som bybefolkningens forsyning med fødevarer sikres.

ref. H. S.

I få ord — ★

Hedeselskabets årsmøde 1968

er fastsat til afholdelse i Odense tirsdag den 25. juni med udflugt den 26. juni.

Om lyng og urfugle

Den 25. november havde *Regnar Ryelund* i radioen en times udsendelse om »Lyngen er et pragfuldt tæppe.« Indledende fortalte red. *Har. Skodshøj* om »Kongehus Mindepark« og fremdrog eksempler på den opmærksomhed og tilslutning, som Mindeparkens oprettelse havde vakt. De 1400 navne, der efterhånden var hædret på Mindeparkens sognesten fortalte på en enestående måde om den jævne hedebondes indsats for at vinde et beboeligt land. Som 4. generation blandt hedeopdyrkerne fortalte folketingsmand, gårdejer *Knud Ravnkjær, Ølgod*, om nutidens arbejde på de tidligere hedearealer. Statsskovrider *Vagn Johansen*, Ulborg statsskovdistrikt, redegjorde for bestræbelserne for på Ulborg statsskovdistrikt at bevare større hedearealer som hede. Det blev gjort ved med en længere årrækkes mellemrum at afbrænde heden i større eller mindre partier eller ved at lade fåreflokke afgræsse heden. På den måde kunne de selvsåede bjergfyrrer — hedens »fjende nr. 1« — holdes nede. Cand. mag. *A. Holm Joensen* fortalte meget fængslende om Jyllands urfugle og arbejdet og betingelserne for at bevare bestanden, som desværre var halveret i løbet af den sidste snes år.

Den landbrugsfaglige årbog *Alt det nyeste 1967/68* fra Landhusholdningsselskabets Forlag er så aktuel som aldrig før, fuld af nye ideer og inspirationer.

Bogens opdeling i mindre og let overskuelige afsnit og det meget detaljerede stikordsregister, som omfatter alle bøgerne i serien, gør *Alt det nyeste* til et godt opslagsværk. Det er vanskeligt at orientere sig under den voldsomme udvikling, som finder sted inden for alle landbrugets driftsgrene. I *Alt det nyeste* er de væsentlige nyheder samlet under ét og uddybet af fagfolk. Den er som enkeltbog — og i serie — en fremragende hjælp i det daglige arbejde. I et afsnit om sundhedstilstanden i moderne stalddyrer opkaster fogsogsleder *P. Jo-chumsen* spørgsmålet om det, der vindes i besparelse på arbejdskraft i de moderne stalde, ikke sættes til ved tab som følge af ydelsesnedgang og sygdom, og konklusionen for svinestaldenes vedkommende er, at de nye stalddyrer ikke betegner noget fremskridt for sundhedstilstanden, idet det ser ud, som om for-

bedringer som isolation og ventilation er sat ud af spillet af rationaliserings-hensyn. Spaltestalden tager i sin grundkonstruktion for ringe hensyn til svinets fysiologiske tarv og fortjener ikke større udbredelse.

Landbrugslærer, lic. agro. *Kr. Rask*, skriver om vandrensning og spildevand, at undersøgelser af vand fra landbrugsejendomme viser sundhedsmæssigt set så foruroligende resultater, at der er al mulig grund til at være på vagt. Vi vil i fremtiden blive stillet over for stigende krav om rensning af spildevand; loven om vandudvinding, rensning og afledning af spildevand vil blive skærpet ganske alvorligt, og der vil blive indført strenge bestemmelser for kontrol med lovens overholdelse.

Vestjydske skovkreds

har i november valgt skovrider ved Hedeselskabet P. F. Tøttrup, Birkebæk, Arnborg pr. Herning, til formand for kredsen. Skovrider Tøttrup afløser skovrider S. A. Christensen, Guldborgland ved Viborg, der i mange år har varetaget formandsposten. Til næstformand i kredsen valgtes skovrider L. Oppermann, Hedeselskabets plantningsafdeling, Viborg.

Den svenske forststyrelse har offentliggjort en oversigt over tømmersalget pr. 1. dec. Det fremgår heraf, at staten indtil dette tidspunkt har solgt 81,5 % af de 30,2 mill. kubf., der har været udbudt. På samme tidspunkt i fjor var der solgt 78 % af det udbudte. Priserne er i år 14—15 % lavere end i 1966.

Et moderne produkt

som spånpladerne har i det korte åremål, det har eksisteret, fundet anvendelse på en lang række områder, som for hvert år der går, stadig udvides. Den hårde konkurrence har tvunget priserne ned, så der kun er levnet forhandlerne en ret lille avance, men — som direktør *Anthon Petersen*, spånpladefabrikken i Silkeborg, siger det — det er måske netop den kendsgerning, at spånpladerne er bleven en massevare, der har givet den store daglige forbrug og den forskelligartede vide anvendelse. Et dansk firma »System plus« i Vanløse har lige før jul fundet på at opskære pladerne til byggereoler. Ved hjælp af nogle enkle små stålbeslag kan der med 3 udskårne størrelser af spånplader laves næsten enhver form for reoler. Det er selve den 19 mm tykke spånplades bæreevne og hårdhed, som muliggør dette. Ideen må have en stor fremtid for sig.

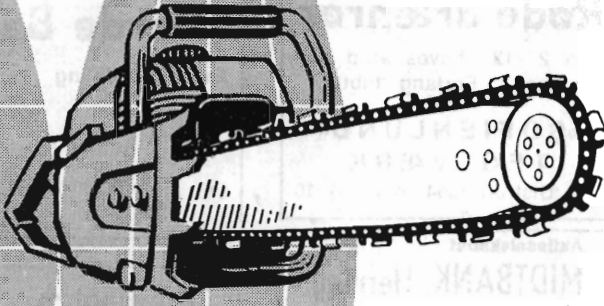
Landbrugets maskinbog

af forstander *Knud Hansen*, Statens Redskabsprøver, som nu foreligger på Landhusholdningsselskabets Forlag, er en stærkt revideret og koncentreret udgave af den tidligere Landbrugets Redskaber og Maskiner og må opfattes som en grundbog for den nyhedsformidling af mere spredt art, som finder sted gennem tidsskrifter, forsøgs- og prøveberetninger m. m. Med bogen i hånden vil det være muligt at placere nye maskintyper og sammenligne dem med allerede eksisterende. I koncentreret form gives der oplysninger om udvalget og brugen af de enkelte maskintyper. Forfatteren går ikke stærkt ind på tekniske beskrivelser, men mere på de forhold af praktisk art, som brugeren har direkte interesse i. Der gives således en klar omtale af traktorens hydraulik og dennes funktioner, ligesom de vigtigste sikkerheds- og færdselsregler gennemgås.

For pløjningen gives ren besked om de forskellige plovformer og disses funktioner, understøttet af forklarende skitser, og for centrifugalspredere indgående instruktion vedrørende rette indstilling m. v. På lignende måde behandles de øvrige maskingrupper.

OREGON®

*den
driftsikre
kæde*

OREGON-KÆDEN
*er anderledes...
bedre!*

De kan mærke det, når De saver..... den kraft og hurtighed hvormed den skærer, får en jævn strøm af spåner til at fly fra arbejdet. Den skærer problemfri time efter time. Dette er Oregon kvalitet, en kæde De kan stole på, og som vil gøre det lettere for Dem. Og så er der en Oregon kæde til enhver type sav på markedet.

© 1967 by

OMARK INTERNATIONAL, LTD.

P.O. Box 7150, Amsterdam, Holland

Generalagent:

Carl F. Motor, Gasværksvej 9, København V (01) 211392

AARHUUS PRIVATBANK

Stiftet 1871 - ARHUS . KØBENHAVN

**BETONKLINKER
til
HULMURS- OG
STALDISOLERING**

**1/5 FISKBÆK
BETONKLIKEFABRIK
TELEFON HERBORG 12**

PALUDANS Planteskole A/s

KLARSKOV

Skovplanter, allétrær,
hæk- og hegnplanter
Forlang prislister

Telefon Klarskov (03 782) 9

J. C. Halvorsen & Sønner

Krogshgades Cementstøberi
Kontor: Augustenborggade 11
Århus C . Telf. (06) 14 59 99

1/5 FRØCONTORET
KOLDING

Telefon (055) 2 43 44

**FRØAVL
FRØHANDEL**

**A/s Skive
Markfrøkontor**

Grundlagt
1896

Telefon Skive (075 1) 94

FRØAVL FRØHANDEL

Hammerum Herreds . Spare- og Laanekasse

Tlf. Herning (07) 12 37 33 (fl. lin.)

Kontortid:

Mandag-Fredag 10-16

Fredag tillige 18-19.30

Hulkjærhus Planteskole

Rødkjærbro

Telefon Ans (088 - 7 91 11) 25

**PLANTER TIL SKOV
LÆHEGN OG HAVE**

ANVEND TØRVESTRØELSE VED DRÆNING ...

På jorder med fintsandet undergrund kan en tilsanding af drænrørene forebygges ved anbringelse af et lag trævestrøelse («hundekød») omkring stødfugerne. Spørg Hedeselskabet.

Betonvarer og Iso-dæk
Lecablokke og -mursten
Mørtel, sten og grus

A/S MARIUS ØDUM

Randers . Telf. (064) 2 04 00

Betonvarer efter
Ingenlørforeningens normer

Røde drænrør

fra 2"-12" haves altid på
lager. - Forlang tilbud.

»SOFIENLUND«
TEGLVÆRK

Tlf. Ulstrup (064 - 4 81 11) 10

Aktieselskabet

MIDTBANK, Herning

10.30-12.30, 14.30-17.00

Telf. (07) 12 42 22 - 12 22 21 -
12 33 15

Varde Bank

Esbjerg afdeling

Kongensgade 62 og
Fiskerihavnen

Rødkjærsbro Cementvarefabrik v. J. T. Birk

Telefon Rødkjærsbro (076 - 5 91 11) 14

FORLANG TILBUD

Fører kun Δ mærkede varer
Alle arter betonvarer til afvanding og kloak føres på lager

SKOVPLANTER - LÆPLANTER - HAVEPLANTER

SKÆRBÆK PLANTESKOLE

Skærbæk . Telefon (047) 5 12 50*

Tilsluttet Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter
Plantekatalog tilsendes gerne på forlangende

Ellidshøj Kridt- og Kalkværk

ved C. M. Christiansen . Århus
Telefon: Ellidshøj (08 - 11 93 11) 4
og Århus (06) 12 76 33

Fabrikation af
jordbrugskalk og
foderkridtmel

Petersværk Betonvare-Industri

Nørresundby . Telefon 12 10 55 (kaldenr. 08)

Alt i betonvarer efter D. S. 400
Renseanlægget »Ringtanken« (Dansk patent nr. 59820)

Røde drænrør

D. S. nr. 403, syrefast kvalitet

Fredenshøj Teglværk

Aabenraa . Telf. (046) 2 21 27

Frøvliscentret

HUNSBALLE

Telf. Holstebro (074) 2 05 33

Frøvl og frøhandel

Bjerringbro

Cementvarefabrik

Telefon Gentofte 938

Bjerringbro (076) 8 11 11

Alle Δ mærkede rør
imprægnerede og
uimprægnerede

Stort lager

Altid leveringsdygtig

- ★ Reservedele
- ★ til
- ★ alle
- ★ fabrikater
- ★ motorsave
- ★ hos

Erik Dalsgaard

SØNDRBROGÅDE 24. VEJLE . TLF. (0581) 5201

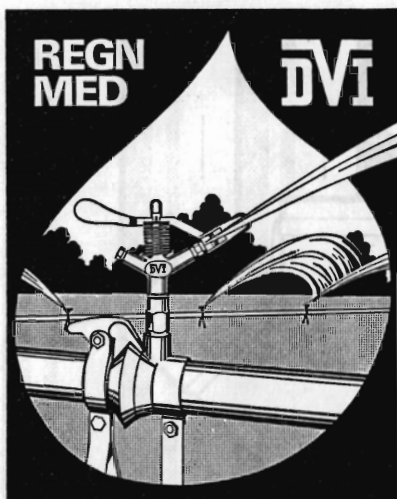
Sydvestjyske Teglværkers Salgskontor

Ø L G O D

Tlf. (052 - 4 62 11) 58 og 458

AALBORG
AKVAVIT

VANDINGSANLÆG

Ønsker De?

- ★ Gennemført kvalitet
- ★ Lette og stærke rør
- ★ De hurtige og robuste koblinger
- ★ Sprinklere, der vander jævnt
- ★ Sagkyndig og reel projektering
- ★ Anlæg, hvortil reservedele hurtigt kan skaffes,
- ★ fordi det er dansk arbejde.

Indehaverne er aut. af landbrugsministeriet til projektering af vandingsanlæg med tilskud og lån i h. t. grundforbedringsloven

DANSK VANDINGS INDUSTRI
Snoghøj pr. Fredericia tlf. (059) 5 22 11

Henvend Dem
om brochure
og tilbud

PETERSEN & PEDERSEN

VIBORG

Telefon (076 1) 195 og 1325

Alt i elektricitet

Viborg Byes og Omegns Sparekasse

Telefon (076 1) 1400 (4 lin.)

St. Mathiasgade 68

Kontortid: Kl. 9-15
Lørdag lukket
Aftenspedition:
Fredag kl. 18.30-20

Fillaler:

Karup
Flyvestationen Karup
Mammen
Løgstrup

Træplanter til have og kirkegård,
mark og skov.
Plantegræs.

Lomborgs Planteskole

Granhøj v. Aalborg

Tlf. 12 01 01

Tlf. 13 40 40

Stort farveillustreret
katalog
sendes gratis
på forlangende

Aktielselskabet

L. HAMMERIC & CO.

Specialforretning i bygningsartikler
Grundlagt 1854 . Telf. 12 71 55 (3 lin.)
Århus

Skive

Cementstøberi

Knud Østergaard
Telefon (075 1) 921

NORMRØR

med garantimærket
Imprægnering Brøndrør

ALT I CEMENT

VARER

Vi kan levere rør i alle
gængse størrelser efter
ingeniør. normer.
Hurtig levering — reel
betjening.

TJÆREBORG
CEMENTSTØBERI

• Telefon 21 •

- ★ Hurtig
- ★ service
- ★ er
- ★ god service
- ★ bedst fra

Kjellerup Betonvarefabrik ved J. T. Birk

Tlf. Kjellerup (068) 8 10 45. Efter kl. 17: Tlf. Rødkjærsbro (076 - 5 91 11) 14

Fører kun mærkede varer.

Alle arter betonvarer til afvanding og kloak føres. Forlang tilbud.

Erik Dalsgaard

SONDERBROGADE 24. VEJLE. TLF. (0581) 5201

Vi har alle vore servicevogne
monteret med radioanlæg

Midtjydske Teglværkers Salgskontor S. m. b. a.

Alle størrelser i drænrør leveres
Telefon Viborg (076 1) 1330

CLOC

**PVC
TRYKRØR**

12 - 400 mm

**PVC
FALDRØR**

40 - 160 mm

**PVC
DRÆNRØR**

50 - 110 mm

**PVC
KLOAKRØR**

110 - 400 mm

wavin

**NORDISK WAVIN A.S.
HELSEINGFORSGADE 14
ÅRHUS N
TELF. (061) 6 92 66
SJÆLLANDS-LAGER
KIRKE HVALSØ
TELF. (03-408) 217**

